

KOMISARIO KANERVA

LAIVA

HUUSI

YÖSSÄ

KIRSTI PORRAS

Laiva huusi yössä

Kirsti Porras

Laiva huusi yössä

SAGA Egmont

Laiva huusi yössä

Cover image: Shutterstock

Copyright © 1942, 2022 Kirsti Porras and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727164915

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13.4 million euros annually to children in difficult circumstances.

I Luku

VIIDEN HENGEN PÄIVÄLLISET

Professori Lindin keittiössä oli kiireinen päivä. Kaikkivaltias Mimmi-keittäjä hääri hikisenä, suurena ja mahtavana patojensa ja pannujensa parissa, ja nuori, hentorakenteinen Helmi, sisäkkö, auttoi häntä, minkä muilta töiltään ehti. Par'aikaa hän seiso i suuren pöydän ääressä ja järjesteli herkullisen näköisiä leikkelelautasia tarjottimelle.

Talonmies Jokinen oli hänkin pistäytynyt keittiöön, osaksi saadakseen olla ihailemansa Helmin läheisyydessä, osaksi saadakseen tämän siroista sormista silloin tällöin jonkin makupalan. Hän istui Helmin lähellä pöydän luona ja katseli peittelemättömän ihastuneena tytön iloisia kasvoja.

– Meidän rouva tuntuu kovasti viihtyvän saadessaan häärätä emäntänä. Kas kun ei laitettu suurempia kutsuja yksin tein, tuumaili Jokinen ja nappasi Mimmin huomaamatta kinkunviipaleen tarjottimelta. Helmi heristi hänelle sormeaan, mutta oli kaikkea muuta kuin ankaran näköinen.

– Olisi hän halunnut enemmän vieraita, mutta professori pani vastaan. Hän ei ollenkaan pidä paljoista vieraista. Kuulin heidän kinastelevan siitä pitkälti, tiesi Helmi kertoa.

Mimmi kääntyi patojensa luota ja tuhahti halveksivasti aikoen nähtävästi samalla sanoa jotakin, mutta muuttikin mielensä, kohautti hartioitaan ja syventyi taas työhönsä. Jokinen huomasi hänen liikkeensä ja sanoi kuin ärsytellen:

– Se on kovin komentelevainen ihminen, se meidän rouva, yrittää pitää professoriakin ohjaksissaan, mutta ainoa, joka ei anna hänelle valtaa, on Mimmi. Ei kai maailmassa olekaan sellaista otusta, joka kykenisi Mimmiä tyyräämään. Rouva antaa määräykset, Mimmi tuhahtaa ja tekee niin kuin itse parhaaksi näkee.

– Jokinen ei siinä turhia höpise, vaan menee töihinsä, jos töitä edes on, sanoi Mimmi vihaisesti. Helmi nyökkäsi kehoittavasti Jokiselle, joka myhäillen otti hattunsa ja teki lähtöä. Helmi tarttui raskaaseen tarjottimeen ja vei sen sisähuoneisiin.

Ruokasalin katetun pöydän ääressä istuivat isäntä ja emäntä sekä vain kaksi vierasta: professori Kuusela ja hänen poikansa Eero. Viidentenä oli vielä Aarne Tammi, professori Lindin asistentti ja oikea käsi. Häntä ei oikeastaan voinut sanoa vieraaksi, sillä hän asui talossa mukavuussyistä. Hän oli hiljainen nuori mies, vaikutti ujolta, eikä juuri puhunut paljon. Hänellä oli vaalea tukka, joka aina tahtoi valahtaa otsalle ja jota hän hermostuneella kädenliikkeellä yritti pyyhkäistä ylöspäin.

Eero Kuusela oli hänen ikäisensä, mutta siinä olikin kaikki, mikä heissä oli samanlaista. Eero oli roteva, leveäharteinen ja hyväryhtinen. Hänellä oli tumma tukka, päivänpaahdama iho, ja harmaiden silmien katse oli valpas ja avoin. Hänen olemuksessaan oli ehkä hitunen liiaksikin sitä varmuutta, joka

Tammelta kokonaan puuttui, ja se sai aikaan, että hän vaikutti jonkin verran liian itsevarmalta, melkein itserakkaalta. Mutta avoimen katseen vuoksi antoi sen hänelle mielellään anteeksi.

Isäntä nousi pitääkseen vierailleen puheen. Lämpimin sanoin hän toivotti heidät tervetulleiksi kotimaahan pitkältä tutkimusmatkalta, ja ilmoittoi vilpittömän ihailunsa vanhan ystävänsä Oskari Kuuselan työlle, hänen uupumattomille ponnistuksilleen ja niiden loistaville tuloksille. Samalla hän kohdisti sanansa Eero Kuuselaan, joka oli nurkumatta jakanut isänsä kanssa matkojen vaivat ja töiden paljouden ja jolle siis myös kuului kiitos onnistuneista tuloksista.

Professori Lind oli pitkä, leveäharteinen ja jo kuudestakymmenestä neljästä ikävuodestaan huolimatta ryhdikäs ja vilkasliikkeinen. Hänen kirkkaansiniset nuorekkaat silmänsä saivat hiukan kostean kiillon, kun hän sydämellisesti puhui ystävälleen, ja hänen miehekäs, syväsointinen äänensä värähteli liikutuksesta. Se oli aitoa tunnetta täynnä oleva puhe ja se vastaanotettiin samalla tavalla.

Oskari Kuusela kiitti häntä muutamien hyvinvalituin sanoin sekä omasta että poikansa puolesta. Hän kertoi, miten suurena apuna Eero oli hänelle ollut ja kuinka edullinen pojan tulevaisuudelle tämä matka tulisi olemaan. Eivätkä he aikoneet jäädä lepäämään laakereillaan täällä kotona. Paljon työtä oli vielä tekemättä, oli koottu paljon aineistoa, joka odotti käsittelyä. Mutta hän tunsu itsensä työkykyiseksi ja joustavaksi, kun hänellä oli vierellään poikansa, joka nuoruudellaan ja innollaan tuki häntä silloin, kun väsymys alkoi vaivata.

Oskari Kuusela oli isäntänsä ikäinen, mutta vaikutti vanhemmalta. Hän oli lyhytkasvuinen ja hiukan kumara, ja hänen pienet, ryppyiset kasvonsa näyttivät aina jonkin verran

huolestuneilta. Mutta hänen harmaissa, viisaissa silmissään oli syvä ilme, ja hänen hienot, pitkäsormiset kätensä olivat herkät ja kaunisliikkeiset kuin naisen. Eero olisikin oikeastaan paremmin sopinut ulkomuodoltaan Lindin kuin Kuuselan pojaksi. Ainoastaan silmät olivat isällä ja pojalla samanlaiset: harmaat, vilkkaat ja älykkäät, vaikka Eeron silmistä puuttui se mietтелиäs elämänviisaus, joka kaunisti isän katsetta.

Eero istui emännän vasemmalla puolella ja lausui tälle tavanmukaisen kiitoksen onnistuneesta päivällisestä, jonka jokaisessa pikkuseikassa huomasi emännän viehättävän käden ohjauksen. Hänen sanansa olivat kohteliaita, mutta niistä puuttui se lämpö, joka oli uhkunut vanhempien miesten lyhyistä puheista. Se viilensi juuri sopivasti mielialaa, joka oli ollut tulemaisillaan jonkin verran liian tunteelliseksi. Hänen vanhan kaavan mukaan lausumansa sanat saivat seurustelun liikkumaan arkipäiväisemmällä, sovinnaisemmalla pohjalla estäen isännän ja hänen vanhan ystävänsä äsken esillepuhkeamisillaan olleen liikituksen.

Mikäli rouva Erna Lind oli kaivannut sydämellisempää sävyä nuoren Kuuselan puheessa, ei hän sitä ainakaan näyttänyt. Hymyilevänä ja häikäisevänä hän hoiteli emännänvelvollisuuksiaan, oli yhtä rakastettava kaikille ja varoi visusti näyttämästä sitä kylmää ja laskelmoivaa ilmettä, joka väijyi hänen suurissa, tummissa silmissään. Hän osasi taitavasti peittää sen raskaiden luomiensa taakse, ja hän tekikin sen mielellään, sillä hän tiesi, kuinka pitkät ja kauniin kaartuvat hänen silmäripsensä olivat. Hän oli kaunis, Erna Lind, vaikka hänen kauneutensa ei enää ollutkaan tuoretta ja aitoa. Mutta hän osasi taidokkaasti paikata sen, mihin aika ja ikä olivat jättäneet jälkiään. Hänen ikäänsä oli vaikea arvioida, mutta tänä iltana

hän näytti nuorelta, aivan hämmästyttävän nuorelta, kun hän lähetti ympärilleen säteileviä hymyjään paljastaen tasaisen, voimakkaan hammasrivin, joka hohti valkoisuuttaan. Hänen vartalonsa oli melkein moitteeton ja hänen ryhtinsä uljas. Hän kuului tyypiltään niihin ulkomuodoltaan ylväisiin ja kuningatarmaisiin naisiin, joihin monet miehet ihastuvat, mutta joita jotkut vieroksuvat, melkein pelkäävät. Hänestä uhkui voimaa, tahtoa ja tarmoa. Hänenlaisensa nainen olisi epäilemättä ehjästi ja jakamattomasti se, mikä oli, joko hyvä tai paha, jalo tai alhainen.

Päivällisen jälkeen siirryttiin olohuoneeseen, missä Helmi tarjosi kahvia. Molemmat professorit olivat iloisia ja melkeinpä vallattomia, mutta heidän kevyt mielentilansa ei tarttunut toisiin. Tammi oli tapansa mukaan hiljainen ja vakava. Eero vaikutti jäykän kohteliaalta ja kuin varuillaan olevalta eikä Erna-rouvan iloisuudessa ollut aitoa sävyä. Lind laski kätensä vieressään istuvan Tammen olalle ja sanoi ystävällisesti:

– Muista minun sanoneen, Kuusela, että tämä nuori mies menee vielä pitkälle! Hän on näinä vuosina ollut minulle samaa kuin poikasi sinulle. Ilman hänen apuaan en enää tulisi toimeen. Hänellä on kaikki ne avut, jotka tiedemiehellä tulee olla: hän on lahjakas, työteliäs, vaatimaton ja ennen kaikkea – uskollinen. Uskollinen työnsä ja uskollinen minulle. Me olemme onnellisia, Kuusela, kun meillä on sellaista nuorta voimaa apunamme. He jatkavat siitä, mihin meidän joskus on pakko lopettaa.

Tammi hymyili hiukan kiusautuneesti, hänen ujoa luonnettaan vaivasi julkinen kiitos. Eero nousi paikaltaan ja meni huoneen toisessa päässä olevan flyygelin luo. Flyygelin päällä oli kaunis, itämainen maljakko, jonka Eero otti käteensä ja tarkasteli sitä. Herrat kahvipöydän ääressä olivat syventyneet

tieteelliseen keskusteluun, ja hetken kuluttua nousi Erna-rouvakin paikaltaan ja meni hitain askelin flyygelin luo, jonka ääressä Eero yhä seisoj maljakko kädessään.

– Kaunis maljakko, vai mitä? sanoi Erna matalasti. – Ja aito.

Eero laski maljan flyygelin kiiltävälle pinnalle ja vastasi kylmähkösti:

– Ainoalaatuinen.

Erna vilkaisi toisiin huoneessaolijoihin. Sitten hän katsoi Eeroon, ja hänen silmiinsä ilmestyi kova kiilto, kun hän hiljaa sanoi:

– Sinä et vastannut kirjeisiini!

– En, en vastannut. Eeron ääni ja sävy olivat yhtä kylmiä, yhtä kohteliaita kuin tähänkin asti. Hän kumartui antaakseen naiselle tulta savukkeeseen, joka oli tämän puoliavaimien huulien välissä.

– Miksi?

Naisen ääntä tuskin kuuli. Mutta huolimatta sen hiljaisesta sävystä huokui siitä niin paljon intohimoista voimaa, että nuori mies vetäytyi taaksepäin.

– En aikonutkaan vastata niihin; tiedät kyllä miksi.

Erna puhalsi pari savupilveä. Hänen suuret silmänsä näyttivät mustilta harmaan savun takaa. Eero ei voinut katsoa niihin, ne olivat niin syvät, pohjattomat ja peloittavat. Vain aavistaen Eero kuuli valkoisten hampaiden takaa sähisten singotun kuiskauksen:

– Rakastan sinua!

Eero huomasi isänsä viisaiden silmien katselevan heitä. Samassa nousi Lind täyttääkseen liköörilasit. Hän katsahti kuin ohimennen flyygelin luona olevia, mutta hänen kasvonsa eivät ilmaisseet mitään, vain hänen kätensä vavahti hiukan, ja pari

Suomalaisen dekkaripioneerin klassikkosarja Agatha Christien ja
Mika Waltarin hengessä alkaa!

Äveriäs Lindin pariskunta asuu leveästi merellisessä Helsingin
Kaivopuistossa. Professorimiestään huomattavasti nuorempi
Erna Lind vetää miesten katseet puoleensa, mutta harva tietää,
että hänellä on myös julma ja laskelmoiva puolensa. Kun eräiden
illallisten jälkeen rouva Lind löytyy murhattuna huoneestaan,
syyttävä sormi osoittaa aviomiestä.

Nuorella komisario Kanervalla on edessään mysteeri. Onko
kaikista yksinkertaisin selitys totuus, vai tappoiko joku toinen
kauniin rouva Lindin sumusireenin huutaessa yössä?

Laiva huusi yössä aloittaa vanhan ajan tunnelmaa
henkivän rikossarjan komisario Kanervan tutkimuksista
1940-luvun Helsingissä.

Kirsti Porras (1908–1986) oli yksi ensimmäisiä suomalaisia
naisdekkaristeja. Salapoliisiromaanien lisäksi hän kirjoitti myös
näytelmiä ja radiokuunnelmia.